

Paksi Hírnök

34. évf. 24. szám

Alapítva 1989-ben

2025. december 19.

*Békés, áldott karácsonyt
kívánunk olvasóinknak!*

Lapunk idei utolsó számában visszatekin-
tünk az önkormányzat, a Paks I. és a Paks II.
évére. Emellett a karácsony témakörében is
kínálunk olvasnivalót.

2

Tizenkét hónap, tizenkét téma. A
2025-ös esztendőről beszélgettünk
Heringes Anitával, Paks polgármeste-
rével.

4

A karácsony nem a naptárban kezdő-
dik, hanem a szívben, mondja Felföldi
László pécsi megyéspüspök, az ünnep
lényegének megőrzéséről.

Karácsonyi visszaszámlálás Paks polgármesterével

A teljesség igénye nélkül számokkal fűztük fel a beszélgetés fonalát. Heringes Anita, Paks polgármestere a komfortzóna határait feszegető kérdéseket sem kerülte ki.

12 – tizenkét hónap

Az első teljes naptári év végéhez közeledve már nem korai megkérdezni, volt-e olyan meglepetés, amire előre gondolni sem lehetett.

– A strandberuházás mindenképpen ilyen. Nem gondoltam volna, hogy ennyiszer kell újraindítani a közbeszerzési eljárást, és hogy ennyire nehéz megfelelő szakembert találni. Most a hatodik-hetedik körnél tartunk. A legfurcsább az volt, amikor a nyertes nem írta alá a szerződést abszurd indokokra hivatkozva, például hogy nem jók a tervek. Érthetetlen, hogy akkor miért indult el a pályázaton. Ilyesmire tényleg nem számítottam.

11 – tizenegy képviselő

A TelePaks által közvetített testületi ülések szinte eseménytelenek. Volt-e megosztó téma, nehezen hozott döntés?

– Szerencsére kevés ilyen volt. A várhatóan komolyabb egyeztetést igénylő napirendi pontokat előre, informálisan átbeszéljük minden frakcióval, így a felmerülő kérdésekre már a testületi ülés előtt szakmai válaszok születnek. A bizottsági üléseken is valós munka zajlik, ha egy javaslat elgondolkodtató, a város érdekét szolgálja, előterjesztőként befogadom. Az egyetlen terület, ahol nem volt teljes egyetértés, a feljelentések kezdeményezése volt, ezekben a Fidesz-frakció tartózkodott. Minden más ügyben szinte teljes összhang volt, még a költségvetést is egységesen fogadtuk el; ezen több, régebb óta hivatalban lévő polgármester is csodálkozott.

10 – tíz elektromos busz

Pakson közben megszámlálhatóan sok a nem elektromos busz – a helyközi járatok, az erőműves buszok –, és rahedli autó közlekedik. Milyen hosszabb távú gondolkodás van a városi közlekedésről, parkolásról?

– A Paksi Közlekedési Kft. nemrég szemléletformáló kampányt folytatott annak érde-

Fotó: Babai István

kében, hogy többen és többször használják a közösségi közlekedést. A lezárt kampány eredményei mostanában lesznek mérhetők. A szolgáltatás bővítéséről szóló tárgyalások egyelőre megkezdtek, a cég továbbra is Paks városi közlekedését látja el. Pakson egy családra az országos átlagnál jóval több autó jut, ráadásul sokan a rövid utakra is kocsival indulnak. Ezen nehéz, de szükséges lenne változtatni, mert a növekvő lakosságszámmal a torlódások is erősödnek: reggel és délután ugyanabban az időszokban használjuk az autót, miközben a város földrajzi adottságai nem teszik lehetővé új főutak kialakítását. A közlekedési szokások átalakítása – kevesebb autóhasználat, több buszozás, gyaloglás, kerékpározás – sokat segítene, ez rám is igaz. A parkolás továbbra is állandó kérdés: ahol több az autó, mint amennyire eredetileg tervezték, ott parkolókat kell építeni, hogy mindenki le tudja tenni a kocsiját.

9 – testvérvárosok

Az év e tekintetben sem volt eseménytelen.

– Dolgozunk azon, hogy a korábban sokszínű kapcsolatok élők legyenek. Év közben nemcsak a testvérvárosaink száma növekedett eggyel, de a régi kapcsolataink is felélénkültek.

8 – nyolc intézmény

A bölcsődék, óvodák, szociális intézmények megérezték a város költségvetési elvonásait?

– Egyértelműen nem, és nem is szeretném, hogy a forráselvonás az intézményeinken látszódjon. Egy ilyen költségvetésű városnak kötelessége erős szociális hálót fenntartani. Ma szélesebb a rendszerünk, mint valaha: a falugondnoki szolgálatól a házi segítségnyújtáson át a célzott programokig (mint a tinédzser lányoknak összeállított kozmetikai csomag). Az óvodákban, bölcsődékben és az idősök otthonában is magas színvonalú az ellátás, utóbbit a hosszú várólista is mutatja. Keressük, hogyan indulhatna el a családok átmeneti otthona, mert erre is szükség van.

7 – hét osztály a polgármesteri hivatalban

Az év eleji változások milyen tapasztalatot mutatnak?

– Az osztálystruktúrán már nem tervezzük változtatni. Év elején volt némi bizonytalanság, de ma már összeszokott, megoldásorientált csapat dolgozik. A Némethkérral közös hivatali felállás egy adottság, jól tudunk együttműködni. Hálás vagyok, hogy több a mosoly, ez nagyon sokat számít. Jövőre emelkedni fog a létszám, hiszen a TOP program több területen: beruházásilag, pályázatilag, pénzügyileg több feladatot jelent majd. Egyébként többen dolgoznak a hivatalban, mint egy hasonló méretű településen, ami a magasabb költségvetésünk miatt kell is.

6 – hatos út, M6-os

Mi a helyzet az ismert neuralgikus pontokkal?

– Örülnék neki, ha már jövőre történne elérése, mert az elkerülő út jelentősen terhelte Paks közlekedését. Ez azonban állami hatáskör, állami támogatás nélkül nem megoldható. Közben próbálunk a meglévő balesetveszélyes csomópontoknál javítani a helyzeten. A Nagydorogi út és a 6-os út találkozása például az egyik legproblémásabb pont, zajlanak egyeztetések a lehetséges megoldásokról. Szokásos lakossági felvétel, hogy lehetne ott körforgalom is, én azonban nem szeretném megmondani a közlekedésmérnököknek, mi a jó megoldás, csak az biztos, hogy változtatni kell, ezt a lehetséges fórumokon elmondjuk. Plusz, ha a Léna lakópark teljesen elkészül, az tovább növeli majd a terhelést. A Léna lakóparkkal kapcsolatban más kérdések is nyitottak, például a víziközműveken is rajta vagyunk, hogy a fejlesztések mihamarabb megtörténjenek.

5 – öt külső településrész

A Biritón, Csámpán, Cseresznyésben, Dunakömlődön és Gyapán élő paksiak.

– A külső településrészek nem a város pereme a városvezetés számára, egyenrangú figyelmet kapnak. A beruházásokon kívül fontos a közösségi élet, a sport és a szociális kérdések. A részönkormányzatok, a helyi részönkormányzati képviselők azon dolgoznak, hogy ne maradjanak titokban a valós igények.

4 – négy atomerőmű-blokk

A témát természetesen ki nem hagynánk.

– A Paksi Atomerőművel jó a viszony. Nem

szólunk bele egymás dolgába, de ha segísre van szükség, akkor ott vagyunk egymásnak. Ennél optimálisabb kapcsolatot nehéz elképzelni. Paks II.-vel kifejezetten jó az együttműködés. Bár a cég hivatalosan a kerítésen belüli feladatokért felel, sokszor segítenek abban, hogy térségfejlesztési, egészségügyi vagy oktatási kérdésekben előrébb jussunk, akár a Roszatom, akár a kormányzat felé hidat teremtve.

3 – három kulturális, közművelődési intézmény

Könyvtár, múzeum, kulturális központ – mit jelent ez a paksi hétköznapiakban?

– Mindhárom intézmény kimagasló színvonalon működik, kisvárosi feladatokat messze meghaladó szakmai munkaprogrammal. A Csengey-épület felújítása elindult, és jövőre folytatódik, hogy valóban 21. századi környezetben lehessen közösségi és kulturális életet élni. Egyre több olyan program van, ami kifejezetten a közösségépítést szolgálja, és minden korosztály megtalálja a magának valót. A könyvtár országosan is kiemelkedő: modern, friss állománnyal dolgozik, különösen fontosnak tartom a gyerekprogramokat. Az olvasás szeretete gyerekkorban dől el. A múzeum „pamacsoló” programját személyesen említeném, nemcsak a gyerekeknek, hanem a szülőknek is igazi kikapcsolódás, miközben a művészet felé tereli a legkisebbeket. Fontos egy városvezetés számára, ha anyagilag megteheti, akkor pedagógiaiilag is gondolkodjunk arról, hogy a gyerekeket a művészet, a történelem, a könyvek és a kultúra felé irányítsuk.

2 – két elvonás

Idén két különböző formában is forrás-elvonás érte a várost.

– Nagyon jelentős összegről van szó. A versenyképes városok programja különösen ellentmondásos, mert a Pakstól elvont források nem feltétlenül a járásban hasznosulnak. Pedig lennének térségi szintű feladatok: az egynapos sebészet újraindítása vagy a gyógyászati központ fejlesztése egyértelműen ilyen. Ezekre fordítani a pénzt, annak valódi értelme lenne. Ebben a formában viszont nehéz megindokolni az elvonások létjogosultságát. Természetesen azt reméljük, hogy versenyképes járások program miatti elvonás nem lesz.

1 – egynapos sebészet

Megint karácsonyi ajándékot hozott a polgármester: az egynapos sebészet újraindítását?

– Igen, ezt most már ki merem mondani. Megkaptuk az engedélyt, hogy elindítsuk a folyamatot, beadhatjuk az engedélyezési és finanszírozási kérelmeket. Államtitkár úr jelezte, hogy ha ezek beérkeznek, akkor zöld lámpát tud adni, és a forrást is félretekint a költségvetésben. Ez nem a régi rendszer egyszerű visszahozása lesz: több területen tudunk majd ellátást nyújtani. Reálisan a jövő év utolsó negyedévében indulhat el; változtak a törvények, és már nem felelünk meg a törvényi feltételeknek – kár, hogy a bezárás és nem a szüneteltetés mellett döntöttek, mert akkor ma egyik napról a másikra újra tudnánk indulni. A karácsonyi ajándékokról szólva: van még a listámon kívánság.

[jé]

Foto: Babai István/archív

A karácsony valódi csodája: együtt lenni, jelen lenni – beszélgetés Felföldi László pécsi megyéspüspökkel

Decemberben ünnepi díszbe öltözik a város. Az utcákon ragyognak a fények, a templomokban halkan felcsendül az adventi ének, és valami különös várakozás költözik az emberek szívébe. Karácsony közeledtével sokan érzik úgy, hogy jó lenne egy pillanatra megállni, mélyet lélegezni. Újra rátalálni az ünnep igazi melegére. Erről beszélgettünk Felföldi Lászlóval, a Pécsi Egyházmegye főpásztorával.

– **Hogyan lehet megőrizni az ünnep lényegét a mindennapok rohanó, bizonytalan világában?**

– A karácsony a legnagyobb tanítómesterünk, meg kell őriznünk. Nem a naptárban kezdődik, hanem a szívben. A közösség és a szeretet adja az ünnep igazi értékét. Méltón kell előkészíteni, hiszen ez az egyetlen olyan este, amikor elcsendesedik a világ, mindenki hazatalál, és újra megtapasztalhatja az otthon melegét. Tanulni és tanítani kell ezt az ünnepet, ami belső lelki és közösségi élmény is egyben. Az első lépés, hogy rendben legyünk önmagunkkal, és érezzük azt, hogy milyen közösség vesz körül bennünket. Ha a család, a baráti kör szeretetközössége, az embe-

Forrás: peccsiegyhazmegye.hu

ri kapcsolatok jelen vannak, akkor válik igazán ünneppé minden pillanat.

– **Mit üzenhet ma a Szent Család példája a családoknak?**

– A legnagyobb feladat ma a családok megerősítése. Olyan korban élünk, amikor sokszor megkérdőjeleződik a család fogalma. Vissza kell adni a család erejét, örömét, lendületét, hogy az emberek is visszataláljanak önmagukhoz. A Szent Család példája nem csupán a múlt üzenete, hanem a jelenre is tanít. Lehet, hogy

nehézségeink, problémáink vannak. Lehet, hogy nem mindig értjük Istent vagy egymást, de az evangéliumot olvasva láthatjuk: mi család vagyunk, és családban kell a jövőt megvalósítanunk.

– **Milyen jelentősége van a csendnek karácsonykor?**

– A világ nagyon hangos és zajos lett, pedig a lélek rászorul a csendre. Szükségünk van arra, hogy zavartalanul tudjunk csendben egymás mellett ülni, sétálni. Fontos, hogy a fiatalokat is segítsük rátalálni a csend-

re. Merjenek elmélyülni benne, és megérezni az örömét. Ebben a csendben hallhatjuk meg Isten hangját, de egymásét is. Hiszen lehet, hogy a szavakat halljuk, de hogy belül mit mond a másik, azt csak a csendben tudjuk megérteni. A csend segít újra felfedezni a valódi emberi kapcsolatokat, és megtanítja értékelni az ünnep igazi lényegét, belső üzenetét.

– **Van olyan hang, érzés vagy illat, ami a gyermekkorából ma is visszatér Önhez karácsonykor?**

– Gyermekkoromban még az igazi, közvetlen világban éltünk. Szenteste a családok meglátogatták egymást. Minden otthonnak megvolt a saját illata, tudtuk, milyen sütemény, étel készül. Ezt a befogadó és elfogadó emberi közösséget ma is keresik az emberek. Vágynak rá. Éppen ezért bátor szívvel mondom mindenkinek, hogy menjenek át a szomszédhoz, énekeljenek együtt, vigyenek egy kis süteményt, találkozzanak, és legyenek jelen egymás életében.

– **Mi a legfontosabb üzenete az idei karácsonyra?**

– A karácsonyi liturgiában és a Szentírásban is visszatérő üzenet: dicsőség Istennek és békeség a Földön a jóakarátú embereknek. A békeség azonban akkor valósul meg, ha Isten dicsősége bennünk él. Ez nem azt jelenti, hogy minden tökéletes vagy rendben van az életünkben, hanem azt, hogy a béke alapja minden szeretetnek, kapcsolatnak és tevékenységnek. Ha ezt a békét megteremtjük, képesek leszünk újra felfedezni és megvalósítani az emberi közösség és az emberi méltóság nagyszerűségét.

Ruff Anita

Fotó: Babai István/archív

Gyertyáról gyertyára a karácsony felé – adventi várakozás és közösségi élmények Pakson

Advent a karácsonyvárás, a lelki felkészülés időszaka, aminek része, hogy vasárnaponként újabb és újabb gyertyát gyújtunk meg az adventi koszorún, melyek sorban a hitet, a reményt, az örömet és a szeretetet jelképezik. Pakson már hagyomány, hogy az adventi programsorozat részeként közös gyertyagyújtásokra várják a lakosságot, ami idén sem volt másként.

– Kívánom Paks városának, hogy szóljon ez a négy hét arról, hogy ez a közösség erőt ad egymásnak, figyelünk egymásra, és ebből közösen feltöltődünk – mondta köszöntőjében Heringes Anita polgármester (PDF) az első adventi gyertyagyújtáson. Beszélt arról, hogy advent első vasárnapján kezdődik minden ember lelkében az elcsendesülés, és ez az az időszak, amikor különösen fontos, hogy egymás felé forduljunk, újra közösséggé váljunk. Gondolatait azzal zárta, hogy tavaly a különleges gazdasági övezet és az azzal járó adóelvonás megszüntetése került a város karácsonyfája alá, most szeretné, ha az egynapos sebeszet újraindításának és egy CT-készülék megvásárlásának lehetőségét tehetnék oda. Az ünnepi eseményen Zuschlag-Nepp Éva evangélikus lelkész, Lenkey István református lelkész és Erb József katolikus plébános is megosztották gondolataikat a megjelentekkel, majd a gyertyagyújtás következett.

Fotók: Babai István, Vasvári Márton

Leber Ferenc önkormányzati képviselő (Fidesz-KDNP) gyújtotta meg a második gyertyát, mely a reményt jelképezi, szavai szerint azt a csendes, mégis megtartó erőt, amely segít bennünket a mindennapok próbáin, és amely nélkül nem lenne teljes sem az ünnep, sem az életünk. – A remény sokszor nem hangos és nem látványos. Néha csak egy halk biztatás, egy jó szó, egy apró gesztus, ami azonban erőt ad. Máskor egy közösség összefogása és hite abban, hogy együtt minden nehézségen túl lehet lépni. Advent idején különösen fontos, hogy ne csak várakozzunk, hanem egymás felé is reményt nyújtunk, reményt vigyünk mosolyainkkal, figyelmünkkel és szeretetünkkel – mondta. Kiemelte, hogy amikor meggyújtjuk a második gyertyát, arra emlékeztetjük magunkat és egymást, hogy a fény akkor a legerősebb, amikor azt együtt őrizzük. Hogy a remény nem csupán egy érzés, hanem ígéret arra, hogy a sötétséget mindig fel fogja váltani a fény. Aranyosi Ervin költő gondolataival kívánt mindenkinek békés ünnepvárást: „Találd meg a belső békét, s majd ha utadat tisztán járod, élvezheted eredményét, egy csendes, békés világot.”

A harmadik, a rózsaszín gyertyát Barnabás István alpolgármester (PDF) gyújtotta meg, amely a keresztény hitben az öröm színe a koszorún. – Ez az öröm csak akkor az igazi, ha meg tudjuk osztani másokkal – hangsúlyoz-

ta köszöntőjében az alpolgármester, hozzátéve, ezért arra biztat mindenkit, hogy azt a sok örömet, amit a karácsony, az ajándékok, az együttlét okozni fog nekünk, minél több emberrel osszuk meg. Egy, az önkormányzat által indított adománygyűjtésre is felhívta a figyelmet, melyben Paks kárpátaljai testvértelépülése, Visk református temploma mennyezetének felújításához várják a felajánlásokat. Mint elmondta, a templom tetőzete egy viharban megrongálódott, majd beázott, állapotja egyre romlik. A festett famennyezet legsürgetőbb javítási munkáira 7,3 millió forintot szeretnének összegyűjteni, a felajánlásokat a paks.hu honlap nyitóoldalán feltüntetett bankszámlaszámra várják. Barnabás István így zárta gondolatait: kívánom, hogy az öröm, amit ez a rózsaszínű gyertya jelképez, töltsen ki a szívünket karácsonyig.

A negyedik gyertyát Nagy Balázs gyújtja meg a város adventi koszorúján lapunk megjelenése után, december 21-én 17 órakor.

A Paksi Advent programsorozatban szerveztek bőven zenei programot helyi és vendégelőadókkal, emellett mese- és kézművesfoglalkozást, meseműsort, táncházat, és idén is érkeztek a motoros Mikulások. A vásárt advent utolsó vasárnapján zárják. A mobil jégpálya 2026. január 18-ig üzemel, december 21. után kevesebb szolgáltató lesz.

Kohl Gyöngyi

Stabil alapokon a következő évtizedek felé – interjú a Paksi Atomerőmű vezérigazgatójával

Jó évet zár 2025-ben az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. Folyamatosan termeltek, a főjavításokat sikeresen végrehajtották, zajlott az üzemidő-hosszabbítási projekt, és megünnepezték az egyes blokki alapkőletétel ötvenedik évfordulóját. Minderről dr. Horváth Péter János vezérigazgatóval beszélgettünk.

– A nukleáris iparban első a biztonság, a fő feladat viszont az áramtermelés, a cél a minél jobb eredmény. Minden év értékelésekor nagy a várakozás: vajon sikerült-e teljesíteni vagy akár túlszárnyalni a korábbiakat. Lehet-e még többet, jobban?

– Mindenekelőtt köszönöm a megtisztelő megszólalási lehetőséget! Éves terveink teljesítése minden esetben részben rajtunk, a csapatunkon áll. Vannak azonban tőlünk független tényezők, úgymint például az időjárás és az árampiaci környezet, melyek jelentős bizonytalanságot jelentenek számunkra. Nem célunk a termelési eredmények hajhászása, az előző csúcscok „túlszárnyalása”. Természetesen a bevételünk és a tulajdonosunk bevétele nagyrészt az atomerőmű termelésétől függ. Ami egy kedvező összefüggés: a biztonsági és műszaki kultúra egyenes arányban áll a termelési eredményekkel. Azaz minél precízebben, pontosabban, tervezettebben dolgozunk, annál magasabb a termelési potenciálunk. Mindig lehet jobban, alaposabban dolgozni, ami több megtermelt áramot is jelent. Igyekszünk a bennünk rejlő tartalékokat a továbbiakban is feltárni.

– A paksi atomerőmű blokkjait a hasonló reaktorok legjobbjai között tartják számon. Minek köszönhető ez az eredmény?

– Idén, 2025-ben egy jó évet zárhatunk. Négy főjavításunkat sikerült a tervezett határidőkre vagy azon belül végrehajtani. A Duna megfelelő vízszintje és hőmérséklete nem korlátozta működésünket, a hazai villamosenergia-rendszer sem követelte a blokkjaink visszatérhelését, így folyamatosan termelhettünk. Azért itt meg kell jegyezni, hogy az éghajlat változása

Fotó: Szaffenauer Ferenc

a folyó vízszintjében is megjelenik. 2025-ben 100 napig kellett készenlétet fenntartanunk az alacsony vízszint miatt.

A folyamatosan magas színvonalú üzemeltetés – amelynek biztosításában kollégáim maximálisan helytálltak – egy egész évre kiterjedő eseménymentes időszakot eredményezett, ami a négy blokkunk közül hármat vagy akár négyet is a WANO minősítés szerinti „sötétzöld”, azaz a legjobbak csoportjába sorolt. Ami rajtunk múlt, azt az atomerőmű kollektívája teljesítette, és kíváncsi vagyok a vizsgázott.

– A paksi atomerőműben folyamatosan van a további üzemidő-hosszabbítás, aminek révén egészen más perspektívával kecsegtet ma a vállalat, mint korábban. Érezhető volt-e a kollektíván ezt megelőzően az, hogy ha a napok nem is, de az évek meg voltak számlálva? S most vannak-e jelei annak, hogy van jövő?

– Amikor Paksra érkeztem, érezhető volt egyfajta pesszimizmus és bizonytalanság. Úgy érzem, hogy napjainkra ez szerencsére eltűnőben van. A további húszéves üzemidő-hosszabbítással (közismert nevén: TÜH) 2052-2057-ig üzemelhetnek majd a paksi blokkok, amihez természetesen a hatóság engedélyét még be kell szereznünk, és több komoly feladatot el kell

végeznünk. A Paksi Atomerőmű jelenleg a régió legnagyobb foglalkoztatója, és ezt a kiemelkedő szerepkört az évszázad közepéig biztosan meg is tartja. Addigra viszont a nagyobb „testvérek” – az 1200 MW-os blokkok – is üzembe lépnek, és a város bizton számíthat a prosperitásra az évszázad végéig. Kell-e ennél perspektivikusabb jövőkép?

– Az elhatározás megszületett, de hosszú még az út. Vannak-e kétségei? Hogy látja, melyek a legkritikusabb pontok?

– Kétségeim a csapatunk iránt nincsenek! Kihívások jöhetnek és jönnek is, de felkészülten állunk eléjük. A terv elkészült, a jövőnk már elkezdődött, a TÜH-höz kapcsolódó beruházások egy részébe már belevágtunk. Mivel a kollégáink, a városunk jövőjéről van szó, meggyőződésemm, hogy az akadályokat sikerrel vesszük. Maga a projekt a nemzetgazdaság szempontjából a legkritikusabb, mert az atomenergiára rövid-, közép- és hosszabb távon is szükség van.

– Az elmúlt évek számai alapján borítékolható, hogy az atomerőmű társadalmi támogatottsága változatlanul kiemelkedően magas. Megvannak-e már a közvélemény-kutatás eredményei?

➡ – Az idei kutatás eredményei hasonlóak az előző évek eredményeihez. Régióinkban a túlnyomó többség továbbra is elfogadja az atomerőmű jelenlétét, ami nem csoda a térség legjelentősebb foglalkoztatója esetében. A lakosság jelentős többsége országos szinten is támogatja a paksi atomerőművet. Ez nemcsak a több évtizedes biztonságos termelésünknek köszönhető, hanem annak is, hogy több mint három évtizede évi 30-35 ezer látogató, közel egymillió lakos országszerte közvetlen, és további hárommillió lakos közvetett tapasztalatot, élményt szerez a létesítményünkről. Ez az alapja az elfogadottságunknak. Egy tiszta, szén-dioxid-mentes áramtermelő, amely olcsó áramot biztosít a magyar családok és vállalkozások részére.

– Egy atomerőmű számára létkérdés az, hogy a térség befogadja, hogy a környezetével harmóniában éljen. Milyen eszközökkel sikerült elérni a magas támogatottságot, és hogyan tudják ezt megőrizni?

– Biztonságos működés, évtizedeken áthúzódó megbízható termelés „fűszerezve” teljes transzparenciával. Több mint négy évtizede megbízhatóan működünk. Paks nevét a lakosság ma már összeköti az atomerőmű képével, mondhatnánk, hogy a város arculatának a legfontosabb eleme és értéke az atomerőmű. Üzemi kiadványunk Paks 30 km-es körzetébe juttatja el híreinket a lakosságnak. A környező települések lakói nyílt napok keretében látogathatják meg létesítményünket, a hétköznapi napokban pedig a tőlük bizalmat kapott polgármesterek ellenőrzik a konkrét lépéseinket. Még sok belső és külső tényezőt

sorolhatnánk, de alapvetően szinte mindig egyik a munkánk színvonalától teszi függővé az emberek bizalmát, melyet hosszú távon szeretnénk megőrizni.

– Minden vezetőnek más a karaktere, irányelvei. Az Ön számára mik a prioritások, legfontosabb vezérelvek?

– Csapatmunka, biztonságos üzem, egymás iránti tisztelet, átláthatóság, odaadó egyéni teljesítmény és lojalitás a cégünk iránt.

– Hogyan értékeli az idei évet?

– Már említettem, hogy várhatóan sikeres évet zárunk, bár ezt nem szeretem előre elkiabálni: az élet bármikor hozhat váratlan meglepetéseket. Termelésünk várhatóan ismét meghaladja a 16 ezer GWh-t, a világ atomerőműveinek legjobb egyharmadába tartozunk, ami a 40 éves blokkok esetében mindenképpen nagyszerű teljesítmény. Egész évben eredményes és magas színvonalú szakmai munkát végeztünk, kollégáim példaértékű munkája és hozzáállása külön elismerést érdemel.

– Mik voltak az év legnagyobb kihívásai?

– Az év során felmerülő számos változatos és összetett feladat közül a legnagyobb kihívást a főjavítások határidőre történő befejezése és az üzemanyag-tartalékunk folyamatos biztosítása jelentette. Előlátásbiztonságunk garantálása a jelenlegi konfliktusos időszakban időről időre komoly kihívást jelentett, azonban sikeresek voltunk és leszünk is a diverzifikációs törekvéseinkben akár a szállítási útvonalak, akár a nukleárisüzemanyag-beszerzési források tekintetében. Ahogy az

a napokban a hazai médiában is elhangzott: történjen bármi a nagyvilágban, a paksi atomerőművet 2028. végéig elláttuk üzemanyaggal.

– Mi volt az év legmeglepőbb vagy legemlékezetesebb pillanata az Ön számára?

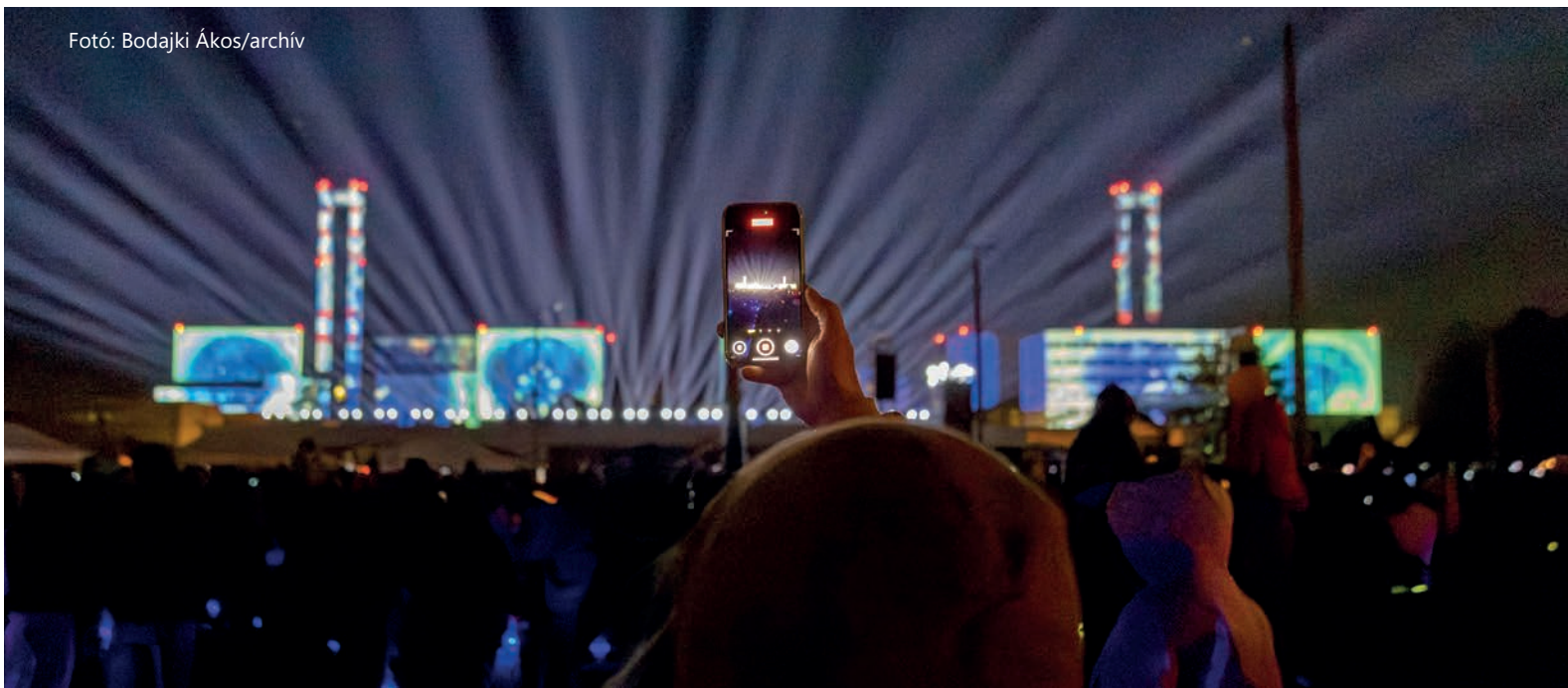
– Egy szerdai napon meglepő hírt kaptam az éppen ügyeletes kollégáimtól, miszerint UFO-k próbálkoznak landolni Pakson, az atomerőműben. Ez a hír az interneten is terjedt egy rövid ideig. Nos, épp az atomerőműünk alapkövetelésének 50. évfordulója ünnepségére tartottunk egy főpróbát. Két nappal később a helyszínen háromezren győződhetek meg arról, hogy csak egy emlékezetes pillanatot akartunk a paksiak és a kollégáim részére nyújtani a fényfestéssel. Azt hiszem, számomra ez volt a mindkét kitételnek egyszerre megfelelő esemény.

– Milyennek ígérkezik 2026?

Mint minden korábbi és újonnan jövő év: küzdelmesnek és újabb eredményeket hozónak. A kihívások közül csak egyet említenék, a foci vébét. Ez talán meglepő lehet a tisztelt olvasók számára, de számunkra egy ilyen esemény megkülönböztetett figyelmet és kiemelten megbízható termelést igényel. Bízunk benne, hogy a csúcsokat döntögető és minden szomszédos országban és árampiacon gyakori hűtőszekrény nyitogatással, illetve megnövekedett televízió- és klímagéphasználattal járó fogyasztással is sikeresen megbirkózunk majd a rendszerirányító MAVIR-al és az egész MVM családdal együtt.

Dallos Szilvia

Fotó: Bodajki Ákos/archív

Zajlanak az első beton öntésének előkészületei

Már működik a Paks II. beruházás területén épült betonüzem, és zajlanak az előkészületek az 5. blokki munkagödörben annak érdekében, hogy 2026 februárjában megkezdődhessen az első technológiai épület alaplemezének elkészítése, vagyis az első betonöntés. A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség terminológiája szerint ettől a mérőföldkőtől számít majd építés alatt állónak az új paksi atomerőmű.

Az 5. blokki munkagödörben a TITAN-2 vállalat elkezdte a szerelőbeton kivitelezését a magyar tulajdonú Bayer Construct Zrt. bevonásával. Ennek feladata a szilárd, tiszta és egyenletes felület biztosítása a további munkákhoz. A munka volumenére jellemző, hogy a két blokk alaplemezéhez mindösszesen több mint 80 ezer köbméter szerelőbetonra lesz szükség. Ennek alsó rétege tíz, a felső hat centiméteres, közé kerül a földelőháló, egy 14 centiméter vastag betonréteg és a vízszigetelés. December közepén elindult az 5. blokk első épületének alaplemezéhez szükséges vasbetonszerkezet szerelése is, a vasalások gyártását és előszerelését a Bayer Construct Zrt. végezte. Első ütemben 133 tonnányi vasszerkezet kerül majd arra a 122 négyzetméternyi területre, ahol az első betont öntik majd, ennek magassága pedig 2,7 méter lesz.

A munkálatokat már a Paks II. területén üzembe állt betonkeverő komplexum szolgálja ki. Ez a folyamatos ellátás biztosítása érdekében gyakorlatilag két üzemből áll, egyenként három darab 500 tonnás cementsilóval, adalékanyag-tároló silókkal, 30 tonna/jármű terhelhetőségű rakodórampákkal, továbbá a betongyártási technológiához szükséges egyéb berendezésekkel.

Fotók: Paks II. Zrt.

December elején a helyszínen tájékozódott a beruházás előrehaladásáról Magyar Levente, a Külgazdasági és Külügyminisztérium miniszterhelyettese. A magyar–oroszfelsővezetői egyeztetést követően látogatást tett a betonüzemnél és az 5. blokki munkagödör munkála-

tainál. A projekt részletes státuszát Jáklai Gergely vezérigazgató és Kiss László Gábor programigazgató ismertette. Elhangzott, hogy korábban is számos épület – iroda, betonüzem, csarnok, raktár és műhely – létesült a beruházás területén. Az első betonöntéssel, amelynek terve-

zett időpontja 2026. február 5., magának az atomerőmű épület-együttesének a kivitelezése indul. A miniszterhelyettes hangsúlyozta, hogy a kormány elkötelezett a Paks II. beruházás megvalósítása és a jelenleg működő blokkok további üzemidő-hosszabbítása mellett.

Mint az ismert, az Országos Atomenergia Hivatal 2025. november 4-én kiadta az 5. blokki vezénylőépület, segédépület és technológiai kiszolgáló épület építésére vonatkozó módosított építési engedélyeket, illetve az 5. blokk nukleáris sziget talajszilárdításának részhasználatbavételi engedélyét. Az engedélyek megszerzése kulcsfontosságú lépés volt ahhoz, hogy az 5. blokki nukleáris sziget alaplemezének kivitelezése elkezdődjön.

(X)

Kell egy hely, ahol minden rólad szól.

Válaszd a saját otthon
szabadságát a fix 3%-os
lakáshitellel!

TOVÁBBI RÉSZLETEK: kormany.hu/startolj-ra

Startolj rá!

Mérföldkő előtt a Paks II. beruházás – Jákli Gergely a projekt kihívásairól, céljairól

Mozgalmas volt a Paks II. projekt éve, szankciómentessé vált a beruházás, zajlik a vasbetonszerelés az ötös blokki munkagödörben, ami után jövő februárban megtörténik az első betonöntése. Ezzel hivatalosan is megkezdődik majd a két új atomerőművi blokk építése. Jákli Gergelyt, a Paks II. Zrt. elnök-vezérigazgatóját kérdezte a 2025-ös esztendőről a Paksi Hírnök.

– Egy atomerőmű építése olyan, mint a hosszútávú futás – olvashattuk korábban a Paks II. társasági magazinja, az *Atomszféra* hasábjain. A híreket hallva azonban úgy tűnik, az akadályfutástól sem áll távol. Ebben az évben sikerült-e legyűrni a kitűzött távot?

– Mára elhárult minden, a Paks II. projekt megvalósítását hátráltató körülmény. Mentességünk van az uniós és az amerikai szankciók alól is. Ez óriási eredmény. Az építkezés ütemezett előrehaladása immár csak a fővállalkozó műszaki és pénzügyi kapacitásaitól függ. Egyre látványosabb a munkánk eredménye a területen is. A Facebook-oldalunkon rendszeresen közzétett fotók és videók révén erről bárki meggyőződhet.

– Hogyan, miből lehet erőt meríteni egy ilyen, sok külső tényező által befolyásolt, hosszú távú projekt megvalósításához?

– Ez a projekt sohasem lesz könnyű, mindig lesznek előre nem látott akadályok, nehézségek. Ez a napi rutin része, az angol úgy mondaná, business as usual. De minden feladat megoldható, minden akadály elhárítható. Ehhez szükség van csapatra, kompetenciára és a megoldást támogató folyamatokra. A nehézségek leküzdésében az elmúlt években komoly tapasztalatokra tettünk szert, ezek jól fognak jönni a jövőben is. Ma már a szervezet rendkívül hatékony a problémamegoldásban, mondhatni rutinszerűen.

– Hogyan lehet a benne részt vevők lelkesedését fenntartani?

– A munkatársaim tisztában vannak azzal, hogy az atomerőmű-építés nem hoz mindennap látványos eredményt, de motivá-

Fotó: Babai István

ciót ad minden egyes megszerzett engedély, minden egyes újabb mérföldkő, minden legyűrt akadály. Hadd hívjam segítségül a honlapunkon bárki számára elérhető *mipakskettesek* sorozatot, ahol kollégáinkat, illetve az ő projektjéről alkotott véleményüket ismerhetik meg. „Ehhez a munkához meg kell szállottság kell; megtiszteltetés, hogy itt dolgozhatok; presztízt jelent, hogy atomerőmű-építésen dolgozunk; a munkánk rengeteg ember mindennapi életére pozitív hatást gyakorló végeredmény felé vezet, ez motivációt jelent.” És még hosszan sorolhatnám.

– Maradva a sportos hasonlatnál: hogy éli meg, amikor az ellenfél szurkolótábora aktívabbnak, hangosabbnak tűnik?

– Mi a célunkra koncentrálna meggyünk előre. Két új blokkot fogunk a hálózatra kapcsolni a 2030-as évek elején. Ezért dolgozunk. A legfrissebb felmérésünk szerint immár a harmadik évben 65 százalék feletti a támogatottságunk. Ez azért elég komoly szurkolótábor a mi oldalunkon.

– Hogy tűri a projekt kapcsán megfogalmazott kritikát?

– A mi feladatunk, hogy a kor mai műszaki követelményeinek megfelelő színvonalú, biztonságosan üzemeltethető atomerőművet építsünk. A munkánk során elengedhe-

tetlen a transzparencia, hogy a közvélemény is megértse, hogy a Paks II. csapata tudása legjavát teszi a projekthez mindennap. Számomra ez a társadalmi bizalom a legfontosabb, és aki eljön hozzánk, még ha kritikus gondolatokkal is érkezik, azzal távozik, hogy a projekt a legjobb szakmai kezében van.

– Az idei évben mi volt a legnagyobb kihívás?

– A tavalyi év végén megjelent amerikai szankciók a társaság munkavállalóiban is vegyesen csapódtak le. Voltak, akik csak egy újabb megoldandó feladatot láttak benne, de voltak, akik ennél jóval negatívabban vélekedtek. Számomra a legnagyobb kihívás az volt, hogy kollégáim megértsék és elfogadják, hogy a projekt sikere rajtunk, munkavállalókon múlik. Nem várhatunk a kedvező körülmények kialakulására, a mi feladatunk, hogy technikai mérföldkőről technikai mérföldkőre haladjunk előre. El kellett hinnünk, hogy együtt semmi sem lehetetlen. Azt gondolom, hogy az év végére az eredményeink egyértelműen igazolnak minket.

– Mi volt a legnagyobb kudarc és a legnagyobb siker 2025-ben?

– Ez egy maratonfutás, a felmerülő akadályokat tiszta fejjel mindig meg lehet oldani. ➡

➡ Kudarcc az lenne, ha fel kellene adni a versenyt, de ilyen helyzet nem volt, és elnézve a projekt társadalmi támogatottságát, azt gondolom, hogy nem is valószínű, hogy lesz. A legnagyobb siker a munkaterület jelenlegi látványa. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a napi munkánknak egyetlen célja van, hogy az építkezési terület folyamatosan fejlődjön, így számomra az a legnagyobb siker, amikor látom annak változását.

– Hozzávetőleg három éve lépett be az atomerőművesek táborába. Belülről másképp látja-e ezt a világot? Érte meglepetés?

– Az erőművek világa eddig sem volt idegen tőlem, de tény, hogy intenzív három éven vagyunk túl. Meglepetésekből nem volt hiány, de ha igyekszünk felkészülni a lehetséges forgatókönyvekre, akkor ezek száma drasztikusan csökkenthető. Ezt bizonyítja az is, hogy a kitarító munka eredményeként az érintetlen 5. blokki építési területből talajszilárdított, első beton öntésére alkalmas munkagödör lett.

– Nagy a várakozás az első betonöntés miatt, de ez az építkezés még hozzávetőleg egy évtizedig tart, sok-sok mérföldkő van

Forrás: paks2.hu

még előttünk. Ön melyik pillanatot, mozzanatot várja a leginkább?

– Mindig a soron következő mérföldkővet, hiszen arra lehet építeni a további előrelépést. De természetesen a kereskedelmi üzem kezdete a legnagyobb pillanat egy ilyen projekt életében.

– Atomerőművet építeni unikális dolog. Legalább hatvan évig fogja szolgálni a fo-

gyasztókat. Ez Paks jövőjének záloga. Milyen érzés egy ilyen projektben szerepet vállalni, irányítani?

– Hatalmas felelősség és megtiszteltetés, közben minden eredmény óriási energiátöltetet és inspirációt jelent nekem is és az egész csapatnak. Sikerre vagyunk ítélve, mert Paks II.-re szükség van. Ezt tudjuk, és egy pillanatra se feledjük el!

Dallos Szilvia

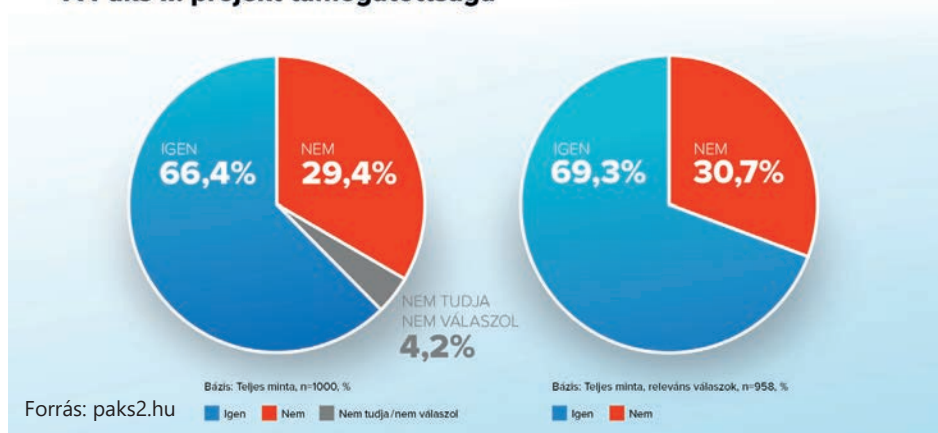
Közüvélemény-kutatás: A többség Paks II. mellett áll

A bővítés társadalmi támogatottsága három éve 65 százalék feletti. A legfrissebb felmérés szerint a lakosság kétharmada egyetért a beruházással.

A Századvég által a Paks II. Zrt. megbízásából készített legfrissebb felmérés alapján a megkérdezettek 66,4 százaléka támogatja a beruházást, míg 29,4 százaléka nem ért egyet a projekttel, 4,2 százalék pedig nem foglalt állást, vagy nem válaszolt a kérdésre. A reprezentatív felmérés személyes adatfelvétellel zajlott 2025. szeptember 15. és október 10. között. A projekt támogatottsága három éve 65 százalék feletti, 2022 szeptemberében ez az érték elérte a 75,3 százalékot.

A közvélemény-kutatás alapján az is megállapítható, hogy az ország biztonságos és folyamatos áramellátásának biztosítását a válaszadók többsége, 62,8 százalék az atomenergiában látja, míg második helyen 11,4 százalékkal a földgázt, harmadik helyen 7,4 százalékkal pedig a napenergiát tartja meghatározónak ezen a téren.

A Paks II. projekt támogatottsága

A válaszadók döntő többsége, 83,5 százaléka szerint az atomenergia és a megújuló energiaforrások jól kiegészítik egymást a hazai energiatermelésben. A megkérdezettek 87,4 százaléka villamosenergia-igények kielégítése során inkább a hazai erőművekre támaszkodna, amivel összhangban van a megállapítás, miszerint 73,6 százalék

véli úgy, hogy az új blokkok építése elsősorban az energiafüggettség csökkentését jelenti, emellett komoly potenciált látnak a vilámos energia árának megfizethető szinten tartásában (59,5 százalék), valamint a gazdaságélénkítő és munkahelyteremtő hatásában (51,5 százalék).

forrás: paks2.hu

Gondolatok a karácsonyi kultúrkör történeteiről

Az emberiség és az istenség poézisének a csúcspontja a karácsonyest, a háromkirályok, a jászol és a szent gyermek, írta Mikszáth Kálmán a *Karácsonyi legendák* című rövidke novellájában.

A karácsonyi ünnepkör még korunkban is annyira szent és sérthetetlen, hogy csak egy elfojtott Mikulást mímelő kacagásra (*hohoho*) futotta tőlem, mikor a gondolataim között egy nyelv alá dugott robbanócukorkaként bizseregni kezdett a Paksi Hírnök főszerkesztőjének a kérése.

Azzal fordult hozzám, írjak a karácsonyi kultúrkör hangulatát megalapozó történetekről... A kérés egészen pontos. Vajon mely művekkel teremtik meg manapság az emberek a karácsonyi hangulatot maguk körül? Mi segít nekik lelassulni, belesimulni az év végi hangulatba? Megy még ez az anderseni vonal a kis gyufaárus lánnal? Még mindig Charles Dickens *Karácsonyi éneke* a legszentimentálisabb történet?

Esetleg kimondhatjuk, hogyha hajlandók vagyunk eltekinteni az ünnep valási vetületétől, éjféli miséktől és Jézus Krisztus születésétől, akkor a karácsony reklámarca most és mindörökké Kevin McCallister marad a *Reszkessetek betörőkből*?

Nem egyszerű. Négyezer leütéssel, egy újságdoldalon pedig éppoly nehezített pálya, mint a Mikulásnak az ajándékkihordás, ha Rudolf benyomja a durcát...

Persze, én magabiztosan rögtön kizártam Dickenst mint zászlóvivőt. Ugyan már, hogy az öreg Ebenezer Scrooge története, aki fősvény és kapzsi emberből jószívűvé válna, miután három szellem végigkíséri a múltján, jelenén és lehetséges jövőjén, bárkit érdekelné manapság? Kizártam tartottam egészen addig, míg a Pákolitz könyvtár olvasószolgálatán ülve egy kedves olvasó a kezembe nem nyomta a kis fehér diákkönyvtáras *Karácsonyi ének* kötetet azzal a felkiáltással, hogy ez egész jó volt...

Nos, azt hiszem, ez a fordulat csakis egy karácsonyi szellem áldásos tevékenységének tudható be.

És ha már ott ültem a könyvtári számítógép mellett, két nappal a harmadik adventi gyertya meggyújtása előtt, ezen a fordulaton felbuzdulva tartottam is egy kis statisztikai kutatást. Rászűrtem az

Fotó: Szaffener Ferenc

olyan felnőtt- és gyermekirodalomra, melyeket én zsigerből az ódivatú jelzővel illetnék.

Nem is gondoltam volna, hogy a szülők még mindig kikölcsozódik gyermekeiknek a *Diótörő* meséjét könyv vagy diafilm formájában, és azt sem, hogy az év végén erős felfutás tapasztalható például a *Rendíthetetlen ólomkatona* körül is...

Hagyomány nálunk a könyvtárban, hogy az ünnepek közeledtével összegyűjtjük és kipakoljuk a karácsonyi hangulatú könyveket egy szem előtt lévő könyvespolcra. Hadd válogasson mindenki kedvére. Sikere van, az látszik, hiszen ahogy egyre jobban közeledik a szenteste, úgy lesznek egyre rövidebbek és foghíjasabbak a sorok.

Persze, nem minden történet klasszikus. Az elmúlt évek könyvtermését szorgosan vásárolva a közérdemű számára, lassan Dunát tudnánk rekeszteni a könnyed, romantikus karácsonyi történetekből, melyeket puhafedeles, hangulatos illusztrációjú borítókkal nyomtattak. És ez nem véletlen. A könyvpiac egyik legnagyobb ünnepe még mindig a karácsony, és ilyenkor jól fogynak a ponyvák.

Ez az időszak a kereslet és a logisztika stressztesztje: ilyenkor dől el, hogy a kiadók és terjesztők mennyire tudják pénz-zé tenni az év közbeni megjelenéseket. Az

iparági elnök tapasztalatként azt közölte, hogy az éves árbevétel körülbelül 30 százaléka az utolsó negyedévben realizálódik, és a karácsony körüli roham akár az éves forgalom 20 százalékát is kiteheti.

A statisztikákat látva a karácsony szigorúan véve csakis egy valamiről szól: a pénzről. Úgy, mint az egész év... És úgy tűnhet, hogy az egész élet. Ha bukik a mutató, a fősvény kis könyvpiac, alias Scrooge teljesen odatesz... Bár borítékolni merem, hogy ez nem fog megtörténni. Látni a statisztikákon, és a megkérdezett, elszánt shoppingolók sem vallanak máshogy: a könyvnek igenis helye van a fa alatt.

Akár mennyit keresett is Charles Dickens a karácsonyi ének eladásán, vagy ha a hetedik művészet felé evezünk, a kis Macaulay Culkin a *Reszkessetek betörőkből*, elmondhatjuk: a történetek nem önmagukban állnak, és nem is a hordozója, a könyv tartalma, illata és szépsége maga a cél.

A cél nem más, mint hogy ebben a rohanó világban legalább az év végére sikerüljön egy kicsit lelassulni, elmerengeni, együtt lenni, akár egy jó könyvvel a kezünkben, akár úgy, hogy sokadszorra is végignézzük a családunk körében, ahogy Kevin ellátja a betörők baját.

Nagy Balázs
könyvtárigazgató

Nem a fa alatt rejlik a karácsony igazi varázsa

A karácsony az ajándékozáson túl sokkal inkább a várakozásról, a hagyományok megéléséről, a közös együttlétről kellene, hogy szóljon. Hogy miben rejlik az ünnep valódi „csodavilága”, arról Vájer-Nagy Mariann klinikai szakpszichológussal beszélgettünk.

– A karácsony az egyik legkiemelkedőbb időszakunk, amelyet nem csupán a két ünnepnap, hanem az adventi várakozás és a szenteste tesz teljessé. Varázslatosá csak akkor válik, ha belül éljük meg. Megkülönböztetetté pedig akkor, amikor képesek vagyunk rátekinteni életünk áldásos oldalára, megélni a kapcsolódást és a szeretetet. Ha ez nem történik meg, ami több okból lehetséges, akkor ezek a napok valami egészen másról szólnak majd, és alig várja az érintett, hogy túl legyen rajtuk – mondja Vájer-Nagy Mariann klinikai szakpszichológus, hangsúlyozva, hogy gyermekkorban különösen fontos ennek az élménynek a megtapasztalása. Kiemelte, nem a giccs, a díszítés vagy az ajándék teremti meg a csodát. – Ezek a fogyasztói szokások egy ideig elfedhetik a család életében húzódó valódi kapcsolatokat. Idővel a gyermek megérzi a hamisságot, és később rájön, hogy a varázslat az őszinteségben, a feltétel nélküli elfogadásban és a szeretetben rejlik. Abban, hogy a család képes egymás felé fordulni: nemcsak örömet, szeretetet adni, hanem elfogadni is azt.

A gyönyörű külsőség üres marad, ha nem táplálják valódi emberi értékek.

Az ünnepet pedig leginkább az elvárások, a megfelelni akarás mérgezik meg – mondta. Vájer-Nagy Mariann úgy véli, szülőként sokan szeretnék a karácsonyt tökéletessé tenni, holott a gyermekkor csodálatos látásmódja az, ami önmagá-

ban hordozza a varázst. – Az ajándékozás része az ünnepnek, de ha az értéket kizárólag a darabszám vagy az anyagi nagyság határozza meg, az veszélyes. A vágyak kielégíthetetlenek, a szülő pedig előbb-utóbb kifárad. A „kártyavár” összeomlik, és csalódás marad utána. Ne az ajándék legyen hangsúlyos, hanem a feltétel és elvárások nélküli szeretet, az egymásra figyelés, a másik igényeinek felismerése. Ez adja emberi értékrendünk alapkövét. Ezek az élmények segítik a gyermek érzelmeinek kibontakozását – hangsúlyozta a szakember. Beszélt arról is, hogy mindezzel összefügg a gyermekkor fantáziavilága is, amely az érzelmi és szociális fejlődés egyik legfontosabb motorja. – Táplálja a kreativitást, segíti a megküzdést, a szerepvállalást és a kitartást, de védelmet is ad egy túlhangos világban – fogalmazott, aláhúзва: ami igazán megmarad az emlékeinkben, az az együtt töltött idő, a családi találkozások, a közös szokások. – Minden ri-

tus és hagyomány a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot hordozza. Ha valami újra és újra megjelenik az életünkben, az erőt ad a hétköznapiakban, és segít bennünket abban, hogy rugalmasabban megbirkózzunk a nehézségekkel – mondta a pszichológus, aki arra is felhívta a figyelmet, hogy a karácsony a szeretet ünnepe, és nem a kötelező boldogságé. – Sokak számára önkéntelenül régi veszteségeket, hiányokat hoz felszínre. Ilyenkor a legnagyobb segítség az, ha elfogadjuk, látjuk a másikat. Mellette állni, meghallgatni, nem elnyomni az érzéseit. Fontos a támogatás, hiszen néha már az is megkönnyebbülést jelent, ha megélheti, hogy ezek a napok elmúlnak és jönnek a könnyebben kezelhető hétköznapiak – mutatott rá. Kitért arra, hogy felnőttként a karácsony csodavilágának megőrzése a belső gyermek érzéseinek és igényeinek ápolását is jelenti. – Átérezni ezt az emelkedettséget csak az tudja, aki képes önmagából meríteni. Fel kell ismerünk, mi hiányzik, mire van szükségünk. Felnőttként is van lehetőség arra, hogy kicsit átformáljuk magunkat, és olyan élményeket szerezzünk, ami feltölt – hívta fel a figyelmet. Karácsony csodájának üzenete Vájer-Nagy Mariann szerint végső soron egyszerű:

– Bennünk, embereken van a csoda. A családban, a közösségeinkben.

Ha kapcsolatainkban meg tudjuk élni a hálát, a szeretetet, az elfogadást, a bizalmat, akkor a karácsony szellemisége, varázsa él. A belső megélés fontosabb, mint a külsőség, mert a kevesebb igazából több. Ha advent idején nem hajszoljuk túl magunkat, ha teret adunk az elcsendesedésnek, akkor a karácsony varázsa magától megszülethet bennünk.

Ruff Anita

Paksi Hírnök

Kiadja a TelePaks Médiacentrum Nonprofit Kft.
Főszerkesztő: Dallosné Feth Szilvia
Megjelenik kéthetente, 4550 példányban
Következő megjelenés: 2026. január 16.

Szerkesztőség: Paks, Dózsa György út 51-53.,
email: paksihironok@gmail.com, telefon: 75/830-380
Nyomda: ATOMIX Kft. Nyomdaüzem
ISSN 0865-560X

Jó napot, mi újság? Feil József

Egy különleges kiállításon is hangolódhatnak az ünnepre, ha ellátogatnak Feil József faragó népi iparművész otthonába, a Búzavirág utcába. Az udvaron lévő csodálatos betlehem mellett galériáját is megtekinthetik az érdeklődők, akiket nagy örömmel fogad feleségével, Katalinnal.

Bár Budapesten született, Pakson nőtt fel Feil József, az akkor három éves, ma Deák Ferenc általános iskolába járt, kedvenc tantárgya a rajz volt. Faipari szakmát választott, ácsnak tanult Dunaújvárosban. – Tizenöt éves lehettem, amikor édesapám hazahozott egy kis faragott szobrot, ami nagyon megtetszett.

Kifaragtam ugyanazt a formát, majd elkezdtem magam is rajzolgatni, tervezgetni, különböző figurákat készíteni. Autodidakta módon sajátítottam el ezt a tudást.

Kezdetben nem volt műhelyünk, egy panelházban laktunk a földszinten, kiültem az ablakba, ott faragtam egy kis késsel

– idézte fel Feil József, hozzátéve, hogy később az egyik garázsosoron nyitott műhelyt. A mester számára – mint mondta – nagy előnyt jelentett, hogy a szakmunkásképzőben megtanulta a különböző fafajták tulajdonságait, így tudja, melyik alkalmas faragásra. – A hársfát jó faragani, nem reped meg, de én különböző gyümölcsfákat használok, almát, diófát, cseresznyefát – mondta József, aki 1975-ben már ott volt az atomerőmű-építésein, ácsként dolgozott, szabadidejében pedig faragott. Ebben az időben nagyon sok megrendelést kapott, de a sors úgy hozta, hogy németországi, majd ausztriai munkát kellett vállalnia, ami alatt kevesebb idő jutott az alkotásra. Miután végleg hazajött, abbahagyta a tetőmunkát. Fizikailag sem bírta már annyira. Primerkori öltözőügyeletes lett az atomerőműben, ami mellett kényelmesebben faraghatta otthon a szobrait, bútorait. – Szerettem volna a munkámmal a szakma elismerését is kivívni, ezért zsűriztetni jártam a szobraimmal, és több mint két évtizeddel ezelőtt megkaptam a faragó népi iparművész címet – emelte ki. Feil József keze

nyomát őrzi több paksi köztéri alkotás. A Kálvária temetőben a Magyarok Világszövetsége megbízásából készített négy méter magas tölgyfakereszt, a dunakömlődi faluház előtt álló Bottyán-szobor, az üdvözlőtáblák a halászcárdánál, a fatelepnél és a madocsai elágazónál, a Deák Ferenc általános iskola névadójának szobra az intézményben, a Szentlélek templom mögötti feszület, az ürgemezei tó hídjának pillérei. Perkatán is látható egy Hunyadi-mellszobra. Minden alkotásába az adott helynek megfelelő motívumokat faragja, a hídpilléreket például az Ürgemezőre jellemző virágmotívumok díszítik.

Feil József kialakított egy galériát Búzavirág utcai házában, amit adventben egész nap nyitva tart a látogatók előtt, akik az udvaron kiállított faragott betlehemet is megcsodálhatják.

A látogatók, felnőttek, gyerekek érdeklődése elvarázsolja Józsefet és feleségét, Katalint. Negyvenhét éve házasság, egy fiuk szüle-

tett, és van már egy unokájuk, a 11 éves Zsófia. József és Katalin azt mondják, hogy olyanok ők ketten, mint a borsó meg a héja: minden percüket együtt töltik, nemigen látni őket egymás nélkül. Sosem unatkoznak. Nemrégiben például egy hirtelen ötlettől vezérelve Mikulásnak és manónak öltözve lepték meg fiukat, a róluk készült vidám fotót megosztották közösségi oldalukon. Előfordult olyan is, hogy amikor kevés hó esett, összelapátolta az udvarból, amennyi volt, és hószobrot alkotott belőle a ház elé, hogy megörvendeztesse az arra járókat. Azt is elmondta, hogy rendszeresen sportol, fut, Katalin pedig elkíséri, és addig gyalogol az Ürgemezőn. A sport mellett pedig játszanak is, rendszeresen használják a tetőtérben helyet kapott biliárdasztalt, kártyáznak, társasoznak. – Már nem faragok annyit, mint fiatalabb koromban, hiszen 68 éves leszek, a kezeim sem a régiek... Az alkotás örömét az az öröm pótolja, amit a galéria látogatóinak, a gyerekeknek a szemében látok, amikor rácsodálkoznak egy-egy munkámra – emelte ki Feil József.

Sólya Emma

A karácsonyfától a bejgliig – eredet és szimbolika

A karácsonynak vannak olyan „kellékei” a magyar családokban, amelyek hozzánőttek az ünnephez. De vajon honnan erednek, és mi a szimbolikájuk? Néhányat egy csokorba kötve beszélgettünk erről Kövi-Ónodi Gyöngyi etnográfussal, a Paksi Városi Múzeum igazgatóhelyettesével.

– Mi a karácsonyfa eredete, és mit jelképez?

– A 18. századtól, német területekről kezdett elterjedni a karácsonyfa-állítás szokása, az első írásos emlék is innen származik feldíszített karácsonyfáról. Magyarországra az 1800-as évek elején érkezhetett, az arisztokráciától terjedt a polgári családokhoz, majd vette át a parasztság.

A karácsonyfához, akárcsak szokásaink legtöbbjéhez, több jelentésréteg kapcsolódik. Egyrészt hordozza a kereszténység előtti tartalmakat, másrészt a kereszténységhez köthetőket. Az ezek közt kialakuló átfedések pedig színesítik, árnyalják a szimbolikáját. A sámánhitű népeknél például a világfa a felső világgal való kapcsolódás eszközt nyújtja a sámánnak. A fenyő formái megjelenése – az égbe nyúló háromszög – nagyon hasonló. A karácsonyfa hordozza ezt az ősi hitvilágból eredő jelentést is: közvetít az ember és az isteni világ között.

Míg a tavaszi zöld ág az újjászületés, addig a téli hidegben zöldellő növényzet az élet, az örök élet jelképe. Az örökzöldek egészségvárázó, gonosz lelkeket távol tartó, boszorkányűző hatásába vetett hit is ehhez kapcsolható.

A téli napforduló a nappalok újbóli hosszabbodásának kezdete. A mezőgazdasági alapú kultúrákban ennek igen nagy a jelentősége. A fény, a napisten újbóli megerősödésétől a következő évi megélhetés függ. Az örökzöldek

Fotó: Kövi Gergő

ezeknek az isteneknek is a jelképeivé váltak.

A kereszténységben is hasonló jelentéstartalmakat hordoz a karácsonyi fenyő. Az élet fája, az ember paradicsomba való visszafogadásának jelképe. „Örökzöldje az örökkévalóságra, háromszögformája a szentháromságra, illetve az emberi élet céljára, fölfelé (Istenre) irányulására utal, ágai a keresztet idézik. A karácsonyfa díszei ősi, egyetemes emberi, kultikus szimbólumok, melyek Jézus Krisztus megtestesülése és születése által megszentelve karácsony misztériumát közvetítik a hívó ember számára.”¹

– Mi a szaloncukor eredete, és hogyan került a karácsonyfára?

– A szaloncukor őseit a 14. században kezdték készíteni francia területeken. Tőlük német cukorműves mesterek tanulták el és terjesztették tovább. Akkoriban a cukor még csak a felső társadalmi rétegek számára volt megfizethető. Magyarországra a 19. század elején ért el, német betelepülők közvetítésével. Jellegzetes csomagolása – a rojtozott szelű fehér selyempapír és a színes csillogó szataniolpapír párosítása – is korán kialakult. Magyar-

országon kezdetben kézzel készítették mind a cukrot, mind a csomagolást. Az első fondantkészítő gépek a 19. század végén jelentek meg.

Az ünnephez kötődése gyorsan végbement, hiszen ebben a korban nem volt mindennapos az édesség fogyasztása. A paraszti rétegben egészen késői a cukrászati és édesipari termékek beépülése a szokásokba, a színes csillogó papírba gyümölcsöt, diót csomagoltak, azzal díszítették a karácsonyi zöldágot. Később házilag készítették és formázták a főzött cukormasszát.

A szaloncukor egyértelműen a karácsonyhoz kötődő édesség. Egyéb szimbolikus tartalma nem alakult ki, de az ünnepet és annak meghitt, örömteli hangulatát jelképezi.

– Az ajándékozás is összeforrt a karácsonnyal. De miért kötődik ehhez az ünnephez?

– Az ajándékozás már az ókori téli napfordulós szokások közt is jelen volt, formái, időpontja és jelentése sok változatban létezett az évszázadok során: az isteneknek szóló áldozati ajándék, a szegények megajándékozása, a gyermekek ajándékozása...

A keresztény hagyományok szerint a karácsonyi ajándék a napkeleti bölcsek Jézusnak vitt ajándékait szimbolizálja.

– A halászlé tradicionális karácsonyi ételünk. De hogyan vált azzá?

– A hal fogyasztása karácsonykor viszonylag új keletű. A halászat joga sokáig nemesi és egyházi előjog volt. A halételek a főúri asztalokon voltak jellemzők. Később, a folyószabályozások után juthattak több halhoz a parasztok, de jellemzően nem karácsonykor ették. A halászlé karácsonyi ételként való elterjedése egyrészt a bőjti szabályozások változásának eredménye, másrészt a polgári konyhák hatásának tudható be.

A hal a néphagyományban a bőség és a gazdagság szimbóluma, a pikkelyek és a pénz analógiája miatt. A szerencse és a fejlődés, haladás jelképe is, aminek az úszó mozgás gyorsasága és lendülete lehet az alapja. A liturgikus értelmezések közül a néphagyományban talán a hal Krisztus szimbólumként való megjelenése a legismertebb.

– A klasszikusan diós vagy mákos bejgli nem hiányozhat az asztalról. De miért éppen ez a sütemény?

– Jó eltarthatósága miatt a mák és a dió hagyományosan téli eledel. Mindkettőhöz egészséget és bőséget hozó szerep kapcsolódik. Az apró szemű mák termékenységet és gazdagságot hoz, a dió pedig védelmező, betegségtől és rontásoktól óvó hatású.

Magyarországon a mákos és a diós kalács mellett, a 19. század második felében, osztrák közvetítéssel terjedt el a sziléziai területekről származó bejgli.

Kohl Gyöngyi

¹ Magyar Katolikus Lexikon

PAKSON TALÁLTAK OTTHONRA

Magánéletük és karrierjük is kalandos, mi több, teljesen valószerűtlen elemek tarkítják. Bor Imre egy építőtáborban megismert orosz lányt vett feleségül úgy, hogy nem beszéltek közös nyelvet, sőt alig ismerték egymást, ma pedig már majd' negyven éve házасok. Illetve ő lett 1990-ben a város első polgármestere alig 27 évesen, bár valójában nem is voltak ilyen ambíciói.

Bor Imre élete, pályája a pusztá tények felidézésével is érdekes, de a valós vagy az évek során egyre tekervényesebb népmesei fordulatoknak és élvezetes előadásmódjának hála, lebilincselő. Állítja, hogy ő valójában csendben szemlélődő típus, de valahogy úgy alakult, hogy élete során állandóan azon kapta magát, hogy kezében egy mikrofonnal áll sok ember előtt – és olyankor muszáj beszélni. 1989-ben telepedtek le Pakson. Megérkezésükkor megmondta feleségének, hogy innen sehova nem mennek. Ifjúkora ellenére ugyanis ez volt a nyolcadik település akkor, ahol élt. Hogy Mila akkor pontosan értette-e, miről van szó, azt történelmi homály fedi, ő ugyanis orosz, és akkor még nem igazán beszélt magyarul.

Megismerkedésük, házasságkötésük története is mesészerű.

Akkoriban azt gondolták, a szerencse sodorta kettejüket egymás mellé, ma már tudják, hogy az isteni gondviselés volt az. Sztankevics Mila ugyanis a Volga-deltában fekvő Asztrahányban nőtt fel, Imre pedig az Alföldön, Sajószögeden. Egy építőtáborban találkoztak először Moszkvában, amit két év múlva egy újabb követett Novoszibirszkben, ami majdnem meghíúsult, mert – ma is tisztázatlan okok miatt – egyikük a főpályaudvaron, másikuk a főpostán várta a levelezés útján szervezett találkozót. Nősülni Imre „egyéniileg szervezett, egyszemélyes társasutazás” (ez volt a hivatalos terminológia) keretében ment Oroszországba, majdhogynem hiába, mert az esküvő időpontját az anyakönyvi hivatal folyamatosan módosította. A szertartás és az eskü szövegéből egy szót sem értett, menyasszonya előre megbeszélt jelzésére mondta ki a boldogító „da”-t. Mila csak két év múl-

va kapta meg az engedélyt az áttelepülésre, így akkor költözött Magyarországra, konkrétan Budapestre, mert Imre ott dolgozott villamosmérnökként. Abban egyetértettek, hogy nem szeretnének nagy városban gyereket nevelni. A HVG-ben talált álláshirdetés hozta el a megoldást: a nemrégiben indult paksi középiskola mérnök-tanári állása mellé szolgálati lakás is járt. Előbb ő, majd a lakás átvétele után felesége érkezett meg néhány hónapos fiukkal, Alexanderrel.

Imrét megcsapta a rendszerváltás szele, kereste a lehetőséget, hogy hasonszórú emberekkel találkozzon, de a parlamenti kampányba aktívan nem tudott bekapcsolódni, akkor érettségizett az első osztály az ESZIB-ben, még ki kellett taposni az utat. Az őszi önkormányzati kampányban megint csak nem tudott tevékenyen szerepet vállalni, mert elsőösöket kapott és négyéves tantervet kellett írnia. Akkor még a testület választotta a polgármestert, nekik viszont nem volt jelöltjük, mert az erőműves mérnökök nem akarták feladni a biztos állásukat. Neki sem volt efféle ambíciója, de ez nem akadályozta abban, hogy a győzelem éjszakáján azzal nyaggassa a kampányfőnököt, hogy „holnap reggel felvirrad a rendszerváltás hajnala, nekünk meg nincs pol-

gármester-jelöltünk”, mígnem azon találta magát, hogy ő lett a jelölt, majd meg is választották. – Nem politizáltunk, hanem próbáltuk kitalálni, hogyan működik egy demokratikus városvezetés, és próbáltuk pótolni az erőmű építésekor elmaradt óvárosi fejlesztéseket. De az első ciklus legnagyobb eredménye az erőmű átmeneti tárolójának engedélyezése volt. Anélkül az országnak már 25 éve nem lenne elég villamos energiája. Nagyon nehéz, munkás időszak volt, megesett, hogy hajnal 4-ig dolgozott, alig látta a családját – mondja az 1990–94-es ciklusról. – Mindannyiunknak fájdalmas időszak volt – erősíti meg Mila is, akinek nagyvárosi lányként nehéz volt megszokni a paksi, akkor még inkább falusi, mint kisvárosi körülményeket.

Nagy segítség volt, hogy akkoriban már sok orosz élt a városban, akik között barátokra talált.

Úgy esett, hogy négy év vállalkozói lét után Imre ismét a polgármesteri székhelyen találta magát, mert megint senki nem akarta a jelöltséget vállalni. Újabb négy kemény év következett, ami után hátat fordított a közeletnek.

➡ Immár évtizedek óta a református egyház kötelékében dolgozik. Előbb felesége tért meg, s talált szerető közösségre a paksi református gyülekezetben, majd ő is. Természetesen ehhez is fűződik egy családi legenda, amit magával ragadó stílusában el is mesél. Mint mondja, 2001-ben tanulmányúton az Egyesült Államokban járt, s San Francisco emblemikus helyén, a Golden Gate híd tövében állva feltette magának a kérdést, hogy minek köszönheti azt, hogy ilyen magasra jutott. Hosszú időn át kereste a választ, majd 2007-ben egy református cursillo alkalmával kezdte felismerni. – Okos férj nem mond mindenre nemet a feleségének. Én a „nem-nem-igen” sormintát követem, és épp az „igen” következett, amikor Mila a cursillóra hívott. Így esett, hogy elkísértem erre az alkalomra – idézi fel.

Imre maga mögött hagyva a majd' negyven évnyi vezetői mivoltát, tanácsadóként dolgozik és – nem tudni, komolyan mondja-e – a nyugdíjra készül.

– A feleségemet fogom szórakoztatni, unokázni, főzni és horgászni fogok – mondja. Mila hozzát teszi, hogy férje kitűnően főz, sőt kenyeret is süt. Saját terveire térve elárulja, hogy a Paks II. projektben részt vevő egyik orosz cégnél végzett tolmács munkáját szereti, és kevesebb lelkesedéssel várja a nyugdíjat, unokázás tekintetében pedig kicsit „irigy”, mert férje budapesti munkája miatt minden héten egy délutánt az unokákkal tölt. Alexander politológus, kutató, Dániában végzett, de hazajöttek Budapestre, hogy lányaik – Liza és Sophie – magyar iskolában tanulhassanak. Imre ehhez is hozzáfűz egy kedves sztorit: természetesen Milát bábuskának szólítják a lányok, őt viszont – mivel az anyukájuk édesapja kapta a nagypapát – a dán óvodának köszönhetően farfarnak hívják, ami dánul ugyanazt jelenti.

A Bor házaspár nemcsak egy kiváló fiúgyermekkel, hanem két lánnyal is büszkélkedhet. Julcsi Londonban él, matematikus, minap vette át PhD diplomáját; Panni pedig szlavisztika BA diplomát szerzett az ELTE-n, s nem tudni még, hogy tanulmá-

nyait művészeti menedzser mesterszakon Magyarországon vagy Európa más országában folytatja-e. A kérdésre, hogy van-e esély arra, hogy megvalósuljon Mila korábban megfogalmazott vágya, miszerint legalább egyik gyermekük Pakson éljen, Imre határozottan mondja, hogy szemer-nyi sincs.

Ugyanilyen határozottan mondják mindketten azt is, hogy Pakson végérvényesen otthonra találtak, s remekül érzik magukat.

Mila – ha végre idejük lesz – utazni szeretne, amire Imre a rá jellemző csibészes mosollyal reagál: ő biztosan nem fog. Nem nyitnak vitát, mosolyogva konstatálják, hogy ezt majd valahogyan össze kell még hangolni. A remek, derűs hangulatú este végén megállapítjuk, hogy a hosszú házasság halála a humor hiánya, de az ő sok megpróbáltatás tarkította életük valódi pillére az isteni gondviselés.

Szabó Vanda

Múltidéző: Hol van már a tavalyi hó?

Öröm nézni a mai gyerekeket, amikor kiszabadulnak a négy fal közül, elfelejtik a modern kutyákat, és izgatottan, várakozással telve indulnak korcsolyázni. Idén is készült jégpálya a Csengey központ parkolójában, ahol barátokkal, a kisebbek szülőkkel és nagyszülőkkel karcolják a jeget, ki kezdőként, ki tudását csiszolandó. Én, immár nagyszülői státuszban, néha aggódva figyelem a gyors tanulási folyamatot, ahogy kis unokáim – Milla és Benedek – egyre simábban, kevesebb dupla Lutz-cal siklanak a jégen. A jelen büszke szereplőjeként ilyenkor kicsit elnosztalgizok az ember ott, a palánkon kívül a szítáló ködös időben. Mi, a barátokkal a nyolcvanas évek közepén – már gimisként – tanultunk meg korcsolyázni az akkoriban átadott KRESZ-park bitumenes pályáján, a Duna-holtágon, vagy a biritói tavak csontra fagyott felszínén. A tél közeledtével izgatottan lestük a hőmérő higanyszálát, hogy mikor köszönt be a téli sportok időszaka. Igen, sportok, mert a korizás mellett óriási szánkócsatákat vívtunk, vagy éppen a Prelátusban építettünk mini sísáncot, ahogy leesett az első hó. Valahogy mindig megtaláltuk egymást, pedig nem volt mobil,

igaz vonalasa (telefon) már volt néhány családnak. Emlékszem, ahogy mínuszba fordult, már lenájlonozták a pályát a kresziben, és homoksáncsal rögzítették, majd jöhetett

a napi jégáztatás és birtokbavétel. E sorok írója itt tanulta meg az alapokat: stabil haladás, koszorúzás előre, hátra, gyors indulás és megállás. Ja, és a cipő! Ez édesapám levetett, két számmal nagyobb hokikorcsolyája volt, amit több zokni segítségével tudtam üzemképes állapotba varázsolni. És ahogy leesett az első hó (minimum november végén), előkerültek a fa- és vasszánkók, jöhetett a nagy rivalizálás a városrészek között. Mivel én Kishegyi úti gyerek voltam, még általános iskolásként vendégversenyző lehettem az Öreghegyen, ahol a barátaim nagy része (Janek, Miki, Endre, Bandi) lakott. Legnagyobb közös ellenségünk a szószórási autó volt, de amint elhagyta a helyszínt, mi friss hóval javítottuk a hibákat, és folytatódott a küzdelem a legügyesebb és leggyorsabb címért a Munkácsy tetejétől a Könyök utca aljáig. Sportnak sem volt utolsó, hiszen felfelé sietve húztuk a ródlikat, hogy minél több csúszás férjen a szülők által engedélyezett időkeretbe. Még folytatnám a nosztalgizást, de a hangos sikítás, nevetés visszaránt a jelenbe: mégis van dupla Lutz, de ebből lehet a tripla Axel. Jég van, csak a hó hiányzik. Nekem.

Dallos Tibor

Alkotni jó: így hangolódtam az ünnepre egy személyre szabott karácsonyi dekorációs workshopon

Karácsony közeledtével sok minden felkerült az én *tenni-valók* listámra is, közöttük az ünnepi lakásdíszítés, elsőként ama kérdéstől kísérve, hogy vásárolok vagy magam készítem. Utóbbi mellett döntöttem. Erről a pontról újabb kérdésekre ugorhattam, nevezetesen, hogy mi legyen, milyen legyen, miből legyen. Az elsőként illetően ugyancsak döntésképesnek bizonyultam, ám úgy éreztem, a másik kettőhöz jól jönne egy kis segítség. Gyűjtünk új élményeket alapon cikkek, könyvek, videó bújása helyett beneveztem régi, kedves ismerősömhöz, Sáfrány Szilviához egy személyre szabott workshopra azzal a kéréssel, hogy adjon ötleteket asztalokra, polcokra elhelyezhető karácsonyi díszekhez. Sokféle hozzávaló került elő FoltoZoo névre keresztelt alkotóműhelyében a polcokról, fiókokból. Elsőként egy dunsztosüvegnek adott új értelmet. Kiderült, hogy ami másnak hulladék, nekünk kincs lehet, egy ilyen üveg például egy étterem számára előbbi... De a nagyiék padlásán vagy bolhapiacon is lehet „vadászni”. Visszatérve az egyelőre „csuszasz” üveghez: Szilvi az aljára leterített egy kiadósabb mohaszőnyeget, amire csak úgy lazán különböző terméseket szórt, a kompozíció közepére egy fehér háztartási gyertyát tűzött, az üveg „nyakára” pedig pamutcsipkét kötött, ami szépen csinosította. Közben arról is szó esett, hogy kellemes élmény, szuper feltöltődés – és egyébként spórolhatunk is vele –, ha magunk megyünk

Fotók: Szaffenauer Ferenc

egyedül, családdal, barátokkal a természet lágy ölére gyűjtögetni zuzmós és örökzöld ágakat, mohát, tobozt, makkot, gubacsot, falevelet, üres csigaházat. Bővíthetjük a készletet szárított gyümölcsszeletekkel (pl. citrusfélék, alma) és LED-fényfüzérékkel. Elhangzott Szilvitől néhány intelem is: az erdőt-mezőt nem lehet hűbelebalázs módjára használni nyersanyagforrásként, természetvédelmi területen nem szabad gyűjtögetni, és egyéb területeken sem mindegy, hogy mennyire pakoljuk meg a kosarunkat. Erről tájékozódni kell az erdőtörvényből, vagy azt ismerő személytől. Az se lehet mellékes információ, hogy a használni kívánt növény mérgező-e. De ismét vissza a díszhez: tovább ékíthető az üveg, ha krétafilctollal vagy festékkel rajzolunk rá. Erről annak sem kell lemondania, aki nem egy Picasso – mint én –, csak ki kell választani egy képet egy színezőből vagy kinyomtatni az internetről, rögzíteni az üveg belső oldalához és átrajzolni. Ezzel a módszerrel

– no meg egy segítőtárrsal – szép ablakfestményeket is lehet készíteni, akár bolti, akár házilag készített hópasztával, utóbbira több receptúra is fellelhető a világhálón. Aztán kiderült az is, hogy nemcsak a következő nyárig pihenőre küldött kovászos uborkás üvegeket lehet karácsonyi funkcióval is ellátni, hanem mondjuk fonott kosárkát, virágcserepet, mi egyebet. Ezekbe is elkészíthető saját kompozíció, és ha ízlések és pofonok alapon nem idegenkedünk a „mű” dolgoktól, segítségül hívhatunk hozzá gyöngyöket,

állatfigurákat, karácsonyfadíszeket is. Mindennek jegyében egymás után készültek a díszek, mígnem elérkezett a pillanat, amikor Szilvia az addig inkább szemlélődő szerepből aktív alkotó szerepbe léptetett elő. Erősen mantarázva magamban, hogy képes vagyok rá, nekiálltam. Az eredmény egy egyszerű, de nagyszerű dísz lett, mini virágcserep, moha, csipkebogyó ágacska, toboz, textilcsipke, háztartási gyertya és oázis tűzőhab „elegyből” – nem túlzás – pár perc alatt. Kaptam mellé jó tanácsot és érdekességet is. A mohát, amikor kókadozni kezd, spricceljem meg vízzel, és új erőre kap. A nedvességtől a toboz összecsucodik, de ahogy szárad, ismét kinyílik. A Szilvia műhelyében tett látogatás az ötletbörzén túl megerősített abban, hogy alkotni jó, közösen, beszélgetve még jobb, és a magunk készítette dolgokhoz érzelmileg jobban kötődünk. És még egy igen fontos ráadás: így (is) hangolódnai az ünnepre szuper!

Kohl Gyöngyi

**Megfejtésével önkormányzati
ajándékcsomagot nyerhet.**

VÉR- CSOPORT	... ÉS KÖTÉS JANCsó MIKLÓS FILMJE	KASZÁRNYA	TARTÓ BECÉZETT NŐI NÉV	BÁNKÓDIK GÖRDÜL	KETÉLTÜ JOULE	VONAT ELEJEI	RÁBAKÖZI HELYSÉG	TISZA KÁLMÁN	BE- ÉNEKEL
1									í
KEMENCE- LÓCA	HOZZÁ NEM ÉRTŐ				HOMORÚ LENCSE				
	2				DOLMÁNY				
			... BÁNYA (VÁROS) TENGER NEMETÜL			EME	ÉNEKLŐ SZÓCSKA SZINESZNŐ VOLT (IRÉN)		
SZÁJAT NYIT TEJES MÁRTÁS		RÖPKE			VÁRMEGYE VEZETŐJE SZOLGA- LELKÜ	TEMPÓ			
		WILLEM VAN ... (FESTŐ V.)		BECÉZETT FÉRFINÉV JÁTEK- PÉNZ					CSUPÁN
RÓMAI 50 ... TALPAS (ESETLEN)	SOHA NEMETÜL TAGADÓ- SZÓ		NYUGATI MEGYÉNK ... GRÖS NAGYBAN			NULLA	CELSIUS		
					ÁTVERÉS	... REGÉNYE (GÁRDONYI)	FÉRFI BECENÉV		
					VASI KÖZSÉG				
KÖRTE ANGOLUL		HALK ZÖREJ				DAJKA			
ANNYI MINT RÓV.		KÜRT	HÁRMAS KORONA FELSŐ VÉGTAG			RÖNTGEN			
RÓMAI 101		IDŐSEBB RÖVIDÍTVE AM-I TITKOS- SZOLGÁLAT					IGE- VÉGZÖDÉS		
	ZÁRT								
	TONNA		RÁDIO- ADÓ						
			KILÓ						
FEL- KIÁLTOJEL	!	SZÁNDÉ- KOZIK		KIEJTETT BETŰ					

A megfejtéseket január 9-ig várjuk a 7030 Paks, Dózsa György út 51-53. címre, vagy a paksihírnok@gmail.com emailcímmre. A név mellé telefonszámot is kérünk. Előző játékunk nyertese: Nagyné Puska Etelka

 Gyertyaláng

**MÜLL-PATRIK
TEMETKEZÉS**

Irodavezető: Müller Pálné

**7030 Paks, Szent István tér 7.
Tel.: 75/310-698, 75/314-597**

**Paks Fehérvári és Kálvária u. temetőgondnokság:
75/310-698**

ÜGYELET: 0-24h Tel.: (30) 947-6346 • (30) 929-5609

2025. DECEMBER 31.

SZILVESZTER ATOM TÉR

DJ GEEKO
21.00 - 22.30

DJ TES
22.30 - 00.30

LOTFI BEGI
00.30 - 2.00

KÖSZÖNTSÜK EGYÜTT AZ ÚJÉVET!

2026

PAKS
az együttműködés szíve

CSEGEY DÉNES
KULTURÁLIS KÖZPONT

KELLEMES ÜNNEPEKET KÍVÁN A HERBERT ÜZLET ÉS CSAPATA!

HERBERT
ÜZLET

Téged is várunk szeretettel nyitvatartási időnkben Herbert üzletünkben:

🕒 hétköznap 9:00 és 17:30 között, szombatonként pedig 9:00 és 12:00 között

📍 7030 Paks, Barátság útja 1-3.

Hirdetési tarifák a Paksi Hírnökben

- 1/1 extra oldal (205×282 mm) – 99.000 Ft + áfa (125.730 Ft)
- 1/1 oldal (188×260 mm) – 88.000 Ft + áfa (111.760 Ft)
- 1/2 extra oldal (205×141 mm) – 55.000 Ft + áfa (69.850 Ft)
- 1/2 oldal (188×128 mm) – 40.000 Ft + áfa (50.800 Ft)
- 1/4 oldal (92×128 mm) – 20.000 Ft + áfa (25.400 Ft)
- 1/8 oldal (92×62 mm) – 11.000 Ft + áfa (13.970 Ft)
- 1/16 oldal (44×62 mm) – 5.500 Ft + áfa (6.985 Ft)
- 1/32 oldal (44×29 mm) – 2.500 Ft + áfa (3.175 Ft)

További információ: +36 70/458-9809
Email: paksitv@paks.hu, paksihirnok@gmail.com

HIRDETÉSI TARIFÁK A TELEPAKS KÉPÚJSÁGBAN

KÖZÜLETI HIRDETÉSI ÁRAK

A megjelenés ideje	nettó ár	bruttó ár
1 nap	900 Ft	1.145 Ft
1 hét	4.200 Ft	5.335 Ft
2 hét	7.600 Ft	9.650 Ft
1 hónap	12.800 Ft	16.255 Ft
4 hónap	50.000 Ft	63.500 Ft
7 hónap	85.000 Ft	107.950 Ft
1 év	112.500 Ft	142.875 Ft

LAKOSSÁGI HIRDETÉSI ÁRAK

A megjelenés ideje	nettó ár	bruttó ár
1 nap	400 Ft	510 Ft
1 hét	1.300 Ft	1.650 Ft
2 hét	2.400 Ft	3.050 Ft
1 hónap	3.800 Ft	4.825 Ft

További információ: paksitv@paks.hu

TEMETKEZÉS

**Iroda, bemutatóterem:
Paks, Dózsa Gy. út 85.**

**anhur.paks@gmail.com
+36 20 852 1520**

**Készlet 0-24h-ig:
+36 30 936 3255**

www.anhurtemetkezes.hu